

เรื่อง พระนางกำแพง

รายละเอียด

พระตระกูลนางกำแพง นั้นประกอบด้วย พระกำแพงเม็ดมะลื่น พระนางกำแพงกลีบบัว พระนางกำแพงพิมพ์สีก พระนางกำแพงพิมพ์ดิน พระนางกำแพงพิมพ์ลูกแป้ง (เตี้ยว-คู่) พระนางกำแพงฐานตาดาราง พระนางกำแพงเม็ดมะเคล็ด เป็นต้น กรูที่พบมักพบมากในบริเวณทุ่งเศรษฐี ตำบลนครชุม เช่น กรูวัดพิบูล กรูหนองลังกา กรูเจดีย์กลางทุ่ง กรูวัดบรมธาตุ กรูนาตาคำ กรูท่าเตื่อ ทางใต้ของทุ่งเศรษฐีก็ยังพบบริเวณเมืองตรังตรัง เช่น กรูเจดีย์เจ็ดยอด กรูวัดวังพระธาตุ ส่วนทางฝั่งจังหวัดพบที่กรูวัดพระแก้ว กรูวัดปามืด กรูวัดอวาสน้อย กรูวัดอวาสใหญ่ กรูสี่อริยาบถ กรูวัดเชิงหวาย กรูวัดช้าง กรูวัดกิโลทัย เป็นต้นกรูพระนางกำแพง มีทั้งเนื้อดินเผา เนื้อว่าน เนื้อชินเงิน และเนื้อชินตะกั่วสนิมแดง เนื้อที่นิยมที่สุดก็เป็นเนื้อดินเผา เนื้อที่หายากก็คือเนื้อชินตะกั่วสนิมแดง และเนื้อว่าน ส่วนกรูที่เป็นที่นิยมมากที่สุดก็คือกรูวัดพิบูล และกรูวัดบรมธาตุ เนื่องจากมีเนื้อหนึ่กนุ่ม สวยงามมาก พระนางกำแพงเม็ดมะลื่นจะนิยมมากกว่าพระนางกำแพงอื่นๆ สนนราคาก็สูงมากเช่นกัน ต้องว่ากันที่หลักแสนแทบทั้งสิ้น ลดหย่อนตามความสมบูรณ์เป็นหลัก พระนางกำแพงพิมพ์ดินแม้ว่าจะพบมากกว่าพระพิมพ์อื่นๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร แต่ก็มีสนนราคาสูงพอสมควร ถ้าสวยมีหน้ามีตาก็คงต้องอยู่ในหลักแสนต้นๆ เช่นกันครับ สภาพทั่วๆ ไปก็ต้องมีหลักหมื่นครับ ในวันนี้ผมได้นำรูปพระนางกำแพงพิมพ์ดิน และนางกำแพงกลีบบัวกรูทุ่งเศรษฐี ของคุณเต๋ สระบุรี

พุทธลักษณะ เป็นพระปางมารวิชัย และปางสมาธิสถิตย์อยู่บนพื้นฐานรูปสามเหลี่ยมทรงเรขาคณิต เช่นเดียวกับพระนางพญาของจังหวัดพิษณุโลก จึงมีผู้เรียกกันว่า “กำแพงนางพญา” หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “นางกำแพง” เป็นกรูไหน ก็เรียกตามชื่อกรูนั้น เช่น นางวัดพระบรมธาตุ นางวัดพิบูล นางวัดปามืด ฯลฯ เป็นต้น มีทั้งเนื้อชินดิน ว่าน และสัมฤทธิ์ก็มีบ้าง แต่มีน้อยมากมีหลายแบบ เช่น 1.แบบนางเสน่ห์จันทร์ องค์พระคล้ายนางเสน่ห์จันทร์ แต่พระพักตร์ใหญ่อ่อนช้อยและชัดเจนกว่า พระเนตรพระกรรชัดเจน พุทธลักษณะเหมือนพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย เนื้อจัดว่านละเอียดมาก 2.แบบบัลลังก์แก้ว หรือที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า “นางตาดาราง” คือเป็นรูปอาสนบัลลังก์ก็เป็นรูปตาดาราง จึงเรียกกันว่า “นางตาดาราง” 3.แบบนางอุทอง แบบนี้ก็มีที่เหมือน พระพุทธลักษณะรูปทรงเทริดและแบบที่มีพุทธลักษณะ คางยัด ๆ เหมือนพระพุทธรูปสมัยอุทอง ก็เรียกกันว่า “นางอุทอง” 4.แบบสกุลนางพญาพิษณุโลก พุทธลักษณะทั่วไปคล้ายกับพระนางพญาพิษณุโลก ผิดกันที่พระพักตร์ และพระเศียร ซึ่งคล้ายไปทางพระพุทธรูป ของสุโขทัยเป็นส่วนมาก 5.แบบฐานบัว พุทธลักษณะคล้ายกับพระขุ่มยมี่ฐานเป็นบัวสองชั้น จึงเรียกกันว่า “นางฐานบัวคู่” หรือ “นางฐานบัวสองชั้น” 6.แบบหูตุ้ม หรือหูบายศรี พระกรรมเป็นปีกคล้ายกับหูพระพิฆเนศ บางท่านจึงเรียกว่า “หูช้าง” หรือ “หูฤาษี” ตามความเข้าใจ ขนาด แต่ละพิมพ์แต่ละแบบ มีขนาดแตกต่างกันไป เช่น นางวัดพิบูล จะสูงประมาณ 2.5 ซม. กว้างประมาณ 1.5 ซม. นางเสน่ห์จันทร์ก็มี

ขนาดใกล้เคียงกับเส้นที่จันทร์ของสุโขทัย พุทธคุณ ดีทางเมตตามหานิยม ความเป็นสิริมงคลตลอดจนแคล้วคลาด ก็นับเป็นที่ปรากฏมาแล้ว

ภาพโดย : https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=&pages=2&code_db=DB0003&code_type=

คำสำคัญ : พระเครื่องเมืองกำแพง

ที่มา : สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2549). พระกรุเมืองกำแพง มรดกประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-22

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=197&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology